

Oppassen, helpen met de tuin, bijspringen met de hypotheek. Papa en mama blijven de steun en toeverlaat van dertigers en veertigers. Dat is prettig, maar er zitten ook nadelen aan.

Voor altijd kind

Door Maud
Beucker Andreae
Illustraties:
Anne Stalinski

Op het moment dat ik (40) dit artikel tik, is mijn vader (77) in mijn huis aan het klussen. En dat is niet de eerste keer. Ook bij mijn broer en zus komt hij geregeld langs om de tuin te doen of een kast in elkaar te zetten. Daarbij passen mijn vader en moeder (74) geregeld op bij de kinderen van mijn broer. Ik ben bovendien financieel geholpen door mijn ouders toen ik twaalf jaar geleden een huis kocht. Ik verdiende te weinig voor een behoorlijke hypotheek; zij stonden voor een deel garant. Hoewel ik dit gebaar graag aannam, vond ik het ook een beetje gênant.

Dat gevoel werd minder toen ik erachter kwam dat ik niet de enige was. Sterker nog, de meerderheid van mijn vrienden, zelfs die tweeverdienende dertigers, werden geholpen met het kopen van hun huis, vaak met schenking van de belastingvrije 'jubilum'.

Maar liefst een derde van de jongvolwassenen tot 35 jaar krijgt substantiële financiële hulp van hun ouders. Herman Vuijsje (72), (groot)vader en socioloog schreef samen met Anneke Groen het boek *Eindeloos ouderschap*.

Vuijsje: 'Vroeger was alles op het gebied van sociale en financiële relaties tussen ouder en kind volstrekt helder. Je ging uit huis en moest dan zelf zien rond te komen. Met je ouders had je verder een vrij afstandelijke verhouding. Tegenwoordig wordt er meer en langer gepamperd.'

Uitzet wordt inzet

Volgens pedagoog Bas Levering neemt vrijwel elke generatie zich voor het anders te doen dan die van hun ouders. 'De autoritaire opvoeding van de jaren vijftig werd vanaf de jaren zeventig omgezet in de vrije, open ouder-kindrelatie die sindsdien geldt. De band tussen ouders en kinderen is nu dan ook hechter dan ooit.'

Maar de hechtere en open band is niet de enige oorzaak. Vuijsje ziet nog een verschil: 'De jonge ouders van nu maken deel uit van de eerste generatie die het qua sociale voorzieningen slechter heeft dan hun pa en ma. Veel babyboomgrootouders zitten financieel gebakken en helpen daarom graag hun volwassen kinderen, bijvoorbeeld bij het kopen van een huis of door gratis op te passen.'

Of zoals Vuijsje en Groen schrijven in hun boek: uitzet wordt

'Vroeger ging je het huis uit en moest je het zelf doen, nu worden kinderen langer gepamperd', aldus hoogleraar Vuijsje.

inzet. 'Je krijgt geen servies of beddengoed meer van je ouwelui, maar geld en tijd.' Want aan geld en tijd hebben jonge tweeverdienende ouders gebrek.

Schuldgevoel

Ondernemer Marc Bergman* (36) zet met zijn vriendin geregeld ouders en schoonouders in om op te passen op hun dochtertje van anderhalf. 'Zo hebben we tweeënhalve dag aan opvang geregeld. Het scheelt ons geld, maar we vinden het ook hartstikke leuk dat onze dochter zo'n sterke band opbouwt met onze ouders. Mijn vader heeft meer tijd voor mijn dochter dan hij ooit had voor mij.' Daarnaast werd Bergman ook geholpen met het kopen van een huis: 'Een deel van de lening staat uit bij mijn vader.'

Ook stiefopa Willem van Vliet* (72) past met zijn vriendin een dag per week op haar kleindochters van 8 en 4. Hij vindt het 'een genot om te doen'. Van Vliet moet al vier jaar lang om kwart over vijf opstaan voor zijn oppasdag: 'Dat hakt er wel in. De nacht ervoor, de nacht zelf en erna slaap je slecht. Best zwaar.' Maar ermee ophouden? Geen sprake van. 'Wij zijn blij dat we er nog zijn én in zodanige staat dat we dit kunnen doen.'

En dat is natuurlijk ook iets wat speelt: de zeventiger van nu is even 'jong' als de vijftiger van vroeger. Onze ouders worden ouder dan die van hen, blijven langer gezond en zijn gewoonweg in staat om te helpen. En zoals de meeste mensen graag zinnig bezig zijn, willen ook zij een deel van hun vrije tijd betekenisvol besteden. Hoe doe je dat beter dan aan je nageslacht?

Een schuldgevoel ten opzichte van mijn klussende vader heb ik eigenlijk niet. Ik weet dat hij het

leuk vindt om te doen en er tijd voor heeft. Het lijkt me een win-winsituatie. Wel merk ik dat ik verwender raak: ik bestel iets bij Ikea wetende dat hij toch wel weer klaar staat met zijn inbussleutel. Soms vergeet ik even dat hij zelf ook een behoorlijk gevuld leven heeft.

Overwerkte grootouders

Babyboomers mogen best op hun strepen staan, vindt Vuijsje. 'Ze hebben recht op dankbaarheid, in woorden of in de vorm van af en toe een attentie. Ze moeten ook zeker "nee" durven zeggen, als de gevraagde inzet niet uitkomt of als ze gewoon geen zin hebben.'

Stel samen goede regels op over de inzet, adviseert hij. Bijvoorbeeld dat oma zegt: ik pas elke maandag op, maar dan ben ik de avonden niet beschikbaar. Of opa: ik maak die tuinset, maar jij betaalt het gereedschap en ik bepaal wanneer.

'Die afspraken worden vaak niet gemaakt, en dat kan leiden tot misverstanden of scheve verhoudingen', aldus Vuijsje. 'Wij hebben voor ons boek mensen gesproken die met liefde en gemak oppasten, maar ook een aantal huilende, bijna overwerkte grootouders die

niet durfden te zeggen dat het hun te veel was geworden.'

Stel eisen, zegt pedagoog Levering tegen hen. Hij sprak eens grootouders die vanwege de veiligheid een box wilden voor het oppassen, maar de ouders waren tegen. 'Dan mag je als opa en oma voet bij stuk houden.' Ook een veelvoorkomend dilemma bij oppassen: een andere kijk op de opvoeding. 'Soms kan ieder het best de eigen regels laten gelden. Kinderen kunnen het prima aan als ze bij opa en oma zoet beleg mogen en bij de ouders niet. Ze voegen zich meestal moeiteloos naar verschillende huishoudens', aldus Levering.

(Groot)moeder Marjo Luitingh (71) heeft één stelregel: je mag me altijd vragen op te passen, maar ik zeg er niets voor af. Ze past twee dagen per maand op bij de kinderen van haar twee zoons en af en toe op afroep: 'Mijn kinderen zijn tweeverdieners en hebben het hartstikke druk.' Maar zelf vindt ze het ook best pittig: 'Onze kleinkinderen zijn allemaal nog onder de drie. Dat betekent hard werken tijdens de oppasdienst.'

Ook stonden Luitingh en haar man met de portemonnee klaar, bijvoorbeeld voor de aanleg van de tuin van de oudste. Op de vraag of zij als jongvolwassene ook hulp kreeg van haar ouders, reageert Luitingh verontwaardigd: 'Absoluut niet! Ik zorgde en regelde juist veel voor mijn schoonmoeder toen zij weduwe werd. Ze was een erg onzelfstandige vrouw.'

Er wordt veel geklaagd over alle voordelen die de babyboomgeneratie heeft genoten, maar hier komen we aan een gevoelig punt: de babyboomgeneratie is in dit opzicht de pineut. Als jongvolwassenen droegen zij al zorg voor

hun bejaarde (schoon)ouders, nu bieden zij – even oud als hun ouders toen – ook nog hulp aan de kinderen. Van belastingadvies tot klusjes in huis en oppassen. 'In die zin hebben ze pech', zegt Vuijsje. 'Zij zijn de overgangsgeneratie: de enige die geen hulp ontving, maar juist gaf aan hun ouders. En nu staan ze wederom met open armen klaar voor hun volwassen kinderen en de kleinkinderen.'

Ooit worden ze wees

Dat klaarstaan moet dus ook zeker niet doorslaan, vindt pedagoog Levering. Want een nadeel is dat de babyboomers geen volwassenaan de wereld afleveren, maar grote kinderen die afhankelijk blijven van hun ouders. En een feit is: ook die grote kinderen worden ooit een keer wees. En dan moeten ze alsnog zonder papa en mama die grote boze wereld in.

Ook komt het verlies van de ouders op late leeftijd, wanneer de band zo hecht is gebleven, onnodig hard aan. Levering: 'Vroeger was er al eerder afstand ontstaan of was de afhankelijkheidsrelatie omgekeerd: de ouders leunden op de kinderen. Het overlijden van die ouders voelde natuurlijker aan en had minder impact dan nu.'

Aan de stevige band tussen ouder en kind zal voorlopig geen einde komen, daar zijn Vuijsje en Levering het over eens. En dat hoeft ook niet, want in de basis is dat positief. Maar of de trend van 'eindeloos ouderschap' zich voortzet, daarvan is Levering niet zo zeker. 'We worden steeds gezonder oud en zullen dus ook steeds langer doorwerken. De grootouders van de toekomst hebben helemaal geen tijd om te klussen of op te passen; die zitten gewoon nog op kantoor.' □

*De namen Marc Bergman en Willem van Vliet zijn gefingeerd. De echte namen zijn bij de redactie bekend.

Babyboomers zijn in dit geval de pineut. Zij hielpen hun ouders en nu ook hun kinderen